

Diarienummer I2021/02391

Remissvar gällande rapporten Analys av alternativa modeller för färjetrafik till Gotland

Lighthouse är en nationell samverkansplattform för sjöfartsforskning och innovation med deltagare från såväl näring, offentlig sektor som akademi och institut. Vi har tagit del av Trafikverkets rapport gällande analys av alternativa modeller för färjetrafik till Gotland som skickats ut på remiss, och vi bifogar nedan ett yttrande avseende denna.

Trafikverket föreslår att modell 2 – ”Statligt ägda fartyg och upphandlad drift” – används för den framtida Gotlandstrafiken. Lighthouse har ingen åsikt i frågan om vilken upphandlings- eller driftsmodell som är att föredra, men vill lämna kommentarer till det fortsatta arbetet.

Klimatlagens utsläppsminskningmål är minskade utsläpp med 70% till 2030 och netto noll utsläpp till 2045. Gotlandstrafiken står idag för cirka 25 procent av växthusgasutsläppen från inrikes sjöfart och är därför en viktig pusselbit för att inrikessjöfarten ska nå sina krav på utsläppsminskningar. Lighthouse anser att staten är en viktig aktör att gå i bränschen för omställning till en fossilfri sjöfart.

Baserat på *Nationell agenda för sjöfartsforskning- och innovation* (<https://lighthouse.nu/verksamhet/nria/>) som arbetats fram tillsammans med ett 50-tal aktörer inom sjöfarten och koordinerats av Lighthouse, vill Lighthouse lyfta fram två rekommendationer som är extra relevanta för omställningen till hållbar sjöfart. Forskning och innovation spelar en viktig roll för att föra utvecklingen framåt, och den första rekommendationen är att öka avsättningen av medel till detta, specifikt inom områden som alternativa bränslen och energibärare, respektive energieffektivisering såväl i design som i fartygsdrift. Nästa rekommendation är att den statliga flottan med Färjerederiets, Sjöfartsverkets och Kustbevakningens fartyg ges förutsättningar att vara föregångare. Lighthouse anser här att det är lämpligt att även statens upphandling av Gotlandstrafiken, oavsett val av driftform, ges möjlighet att substantiellt bidra till utvecklingen. Detta genom att demonstrera och visa på lösningar för den svenska sjöfarten och genom att bidra till att öka efterfrågan och därmed även tillgång till såväl bränsle som nödvändig infrastruktur.

Om Gotlandstrafiken kommer att drivas med nybyggda fartyg, oavsett upphandlings- eller driftsform, kommer fartygen att ha en livslängd på 25–30 år. Med dessa tidsperspektiv anser Lighthouse att det är viktigt att tillräcklig flexibilitet tillses för att möjliggöra att nå de utsläppsminskningar som kommer krävas för inrikes sjöfart till 2030 respektive 2045.

Göteborg den 10 januari 2022

Åsa Burman

Verksamhetschef Lighthouse